

Összefoglalva megállapítható, hogy

- az Európai Unióról tájékoztatni igen nehéz, hiszen a téma összetett és szer-teágazó is egyben.
- A svéd nagyközönség érdeklődése meglehetősen alacsony szintű volt, és a média elég jól kielégítette azt. A könyvtáraktól a költségvetési megszorítások ellenére azt várták volna, hogy számos új partnerrel lépjenek együttműkö-désre.
- Ezenkívül sok tényező szólt az európai uniós információs kampány ellen (eze-ket a jelentés összefoglalója sajnos nem sorolja fel – H.I.).
- A felmérés tanulságai csak egy adalékkal szolgálhatnak ahhoz, hogy a könyv-tárak a jövőben milyen szerepet vállalhatnak a közügyekről való tájékoz-tatásban: ha nagyobb felelősséget szánnak nekik ezen a téren, ahhoz elkerül-hetetlenek bizonyos javító intézkedések.
- Aktívabban kell a közkönyvtáraknak orientálniuk a közösséget; tervszerűen, kiválasztott célcsoportokat kell tájékoztatniuk, és használniuk kell a modern információtechnológiát.

Hegyközi Ilona

A (közel)jövő könyve?

Szerzőnk, Bánhegyi Zsolt Fulbright-ösztöndíjjal tartózkodik az Egyesült Ál-lamokban. Előbb a University of California Los Angeles (UCLA) könyvtári-in-formatikai tanszékének vendégeként a felsőoktatási könyvtárakban folyó auto-matizálást tanulmányozta, majd a New Jersey állambeli New Brunswickban levő legjelentősebb magyar gyűjteménynél, az American Hungarian Foundationnél végzett különféle könyvtári munkákat. Innen küldte a KATALIST-on keresztül az alábbi érdekes híradást.

*

Az új amerikai fejlesztések eredményei között tájékozódva a CompUSA elne-vezésű üzletlánc több üzletében (Los Angeles, New Brunswick) és az Apple cég bemutatóján is találkoztam az *E-book*-kal, amely „igazi nagygélynak” látszik – ámbár a különféle tenyergépek elterjedése után logikusnak tekinthető a megje-lenése. A piacon az első fecskék a Franklin Rt. által gyártott Rocket E-book (www.franklin.com), a Softbook (www.softbook.com) és az Everybook Dedic-ated Reader. Amerikai módra azonban várható, hogy rövid időn belül cégek tu-catjai fogják gyártani és forgalmazni.

Nézzük elsőként a *Rocket E-book*-ot! Fentebb említett gyártója nem kezdő cég: 1986-ban ők készítették az első Spelling Ace helyesírás-ellenőrzőt, majd az online Webster-szótárakat. Az elektronikus könyvecske olyan, mint egy paper-back, könnyű kézben tartani, sőt olvasni is. Sokkal jobb és élesebb képet ad, mint a hordozható gépek kijelzői, és a gyártók szerint a tengerparti napsütésben is kitűnően lehet olvasni. Online lehet vásárolni a készüléket is meg a könyveket

is: ezek az otthoni bázisgépen keresztül tölthetők át az E-bookra. Harminc óra időtartamra szól az elem, de gyorsan feltölthető. Kb. 10 átlagos terjedelmű könyvet képes tárolni. (A kapacitása négyezertől százezer oldalig terjed.) Súlyja mintegy fél kiló. (A másik típus, a *Softbook* nagyobb méretű, és több mint egy kilós.) Lehetséges szöveget annotálni, szóra keresni stb. A képernyője érintésre működik (touchscreen), a készülék grafikus, képet-hangot kezel. 300-400 dollárba kerül, a könyvcímek ára pedig pillanatnyilag a puha fedelű könyvekéhez hasonló. Egy, a Los Angeles Times-ban megjelent összehasonlító elemzés szerint térképek és technikai kézikönyvek kezelésére a *Softbook* az alkalmasabb, az ugyanis nem egy dokk- vagy gazdagépre támaszkodik, hanem beépített modemmel közvetlenül kapcsolódik a forgalmazó szerverhez. A *Softbook*ra saját dokumentumot (vagy bármely *Webes* anyagot) is ezen a központi szerveren keresztül lehet rátölteni. A *Rocket E-book* viszont Windows-os PC-t vagy MacIntosh-t igényel. A gazdagép soros portjához csatlakozik, s azon keresztül bármely *Webes* anyag rátölthető.

A harmadik készüléktípus az *Everybook Inc.* terméke az *Adobe* féle PDF technológiát használja. Ez nagy előny, hiszen a kiadók csaknem 90%-a PDF formátummal dolgozik a hagyományos könyv előállításánál. Az *Everybook Dedicated Reader* oly mértékben utánozza a könyvformát, mint mondjuk annak idején az első nyomtatott könyvek a kódexekét: kinyitható, és két oldalon van a képernyője. Amikor kinyitjuk, a megvásárolt és letöltött könyvek gerincét mutatja a képernyő. Ekkor rábökhetünk a kívánt könyvre, és kezdődhet is az olvasás. Infravörös kapcsolattal bármely része kinyomtatható távoli nyomtatón, faxon egyaránt. Ujjunkkal aláhúzhatunk, kiemelhetünk adott szövegrészeket. A virtuális központi könyvesboltban színes, nagy felbontású képernyőn „látogathatunk el”. Járhatunk a polcok között, levehetjük róluk a köteteket, belelapozhatunk a tartalomjegyzékbe, az ismertetőbe. És persze nyomban megtörténhet a vásárlás is: az egyetlen másodperc alatt lezajló hitelkártya-visszaigazolás után kezdődhet a könyv letöltése.

Az *Everybook Dedicated Reader* – a gyártója szerint – ma a csúcsmo­dell, hiszen nem csupán valamiféle (pala)tábla feketefehér képpel, hanem nagy felbontású színes, éles képet ad. Érdekes adalék még, hogy a már említett PDF formátumot ez az elektronikus könyv változtatás nélkül jeleníti meg, és így a meglévő licencek hatályát nem lépi át. Az egyik E-kiadó vezetője viszont egy alkalommal arra is emlékeztetett, hogy az E-bookhoz hasonló elven működő vállalkozások már sok éve léteznek. A Gutenberg Project például 27 év óta adja közre a klasszikus szerzőket. De említhetném a Drótos-Moldován páros vezette, áldozatos munkával épülő MEK-et is mint modell értékű előzményt.

A nagy kiadók szemük sarkából éber­en figyelik ezt a nyiladozó üzletá­gat: a Barnes & Noble például E-bookra szakosodott részlegeket épít ki máris a boltjaiban. Honlapjukon a kínálat jelenleg kb. 500 könyvcímet tartalmaz. A Librius.com honlapján pedig az látható, hogy a World Bookstore több ezer könyv és egyéb kiadvány mesterpéldányát őrzi, várva a vásárlókat.

Bánhegyi Zsolt